

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Tomczyński

Stanisław Michał Lesień (ławnik Sądu Najwyższego)

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego M. N.
w sprawie prokurator E. T.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 24 października 2019
r.

odwołania wniesionego przez Pierwszego Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego
Prokuratora Generalnego od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy
Prokuratorze Generalnym w W. z dnia 2 kwietnia 2019 r., sygn. akt PK I SD (...) w
przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o przedłużenie zawieszenia w czynnościach
służbowych E. T. prokuratora Prokuratury Rejonowej w C.

postanowił:

I. na podstawie art. 437 § 1 kpk w związku z art. 171 pkt 1 ustawy
z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze utrzymać w mocy
zaskarżone postanowienie;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa

UZASADNIENIE

W dniu 4 października 2017 roku Prokurator Regionalny w K. zainicjował czynności
sprawdzające wobec prokurator E. T.. Postanowieniem z dnia 30 października
2017 roku, sygnatura akt RP III RD (...), Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego

Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego, działając na podstawie przepisów art. 154 § 1 w związku z art. 153 § 3 ustawy - Prawo o prokuraturze, wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie uchybienia godności urzędu przez E. T. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. polegającego na:

- I. „użyciu, pod adresem C. G. - Zastępcy Prokuratora Okręgowego w C., słów stanowiących groźbę karalną: <<sprawy tak nie zostawię>>, <<pożałujesz tego>>, <<uważaj na swoje dzieci>>, co wzbudzić mogło w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, że groźby te zostaną spełnione, a także kierowania bezprawnych groźb spowodowania postępowania karnego, a zachowanie to stanowiło uchybienie godności urzędu prokuratora, a także jednocześnie w sposób oczywisty obraziło przepis art. 96 § 1 ustawy, w zakresie określonym w ślubowaniu wskazanym w art. 92 § 1 ustawy nakazu stania na straży prawa i strzeżenia praworządności oraz sumiennego wypełnienia obowiązków pełnionego urzędu prokuratora i kierowania się zasadami godności i uczciwości, które to zachowania wyczerpują jednocześnie znamiona czynu zabronionego określonego art. 190 § 1 k.k., tj. o przewinienie służbowe określone w art. 137 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze;
- II. wywieraniu przez prokurator E. T., za pomocą groźby bezprawnej, wpływu na świadka – C. G. Zastępcę Prokuratora Okręgowego w C., w postępowaniu przygotowawczym dotyczącym przekroczenia i niedopełnienia obowiązków służbowych przez prokuratorów i funkcjonariuszy Policji, wdrożonym w Wydziale Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej w W. pod sygnaturą PK XIV Ds (...), albowiem C. G. podejmował decyzję w przedmiocie nieprzekazania sprawy dot. M. T. innej jednostce organizacyjnej prokuratury, co mogło stanowić uchybienie godności urzędu prokuratora, a także jednocześnie w sposób oczywisty obrazić przepis art. 96 § 1 ustawy, w zakresie określonego w ślubowaniu wskazanym w art. 92 § 1 ustawy nakazu stania na straży prawa i strzeżenia praworządności oraz sumiennego

wypełnienia obowiązków pełnionego urzędu prokuratora i kierowania się zasadami godności i uczciwości, które to zachowanie wyczerpuje jednocześnie znamiona czynu zabronionego określonego w art. 245 k.k., tj. o przewinienie służbowe określone w art. 137 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze”.

Postanowieniem z 12 kwietnia 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego odmówił w sprawie prokurator E. T. wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec stwierdzenia, że czyn określony w pkt I nie zawiera ustawowych znamion przewinienia dyscyplinarnego, zaś w odniesieniu do czynu określonego w pkt II stwierdził, że czynu nie popełniono.

Od tego postanowienia Pierwszy Zastępca Prokuratora Generalnego pismem z dnia 19 kwietnia 2018 r. wniósł sprzeciw.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego z dnia 23 kwietnia 2018 r. wystąpił do Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym o przedłużenie zawieszenia w czynnościach służbowych E. T., prokuratora Prokuratury Rejonowej w C., na dalszy oznaczony okres do dnia 30 października 2018 r. Wniosek uzasadniono charakterem przewinienia służbowego. Jednocześnie Prokurator Regionalny w K. orzekł, iż wobec złożenia przez Pierwszego Zastępcę Prokuratora Generalnego sprzeciwu od decyzji o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, nie widzi podstaw do uchylenia decyzji o zawieszeniu prokurator E. T. w pełnieniu czynności służbowych.

Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym w W. postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt PK I SD (...) przedłużył zawieszenie w czynnościach służbowych E. T., prokuratora Prokuratury Rejonowej w w C., na dalszy czas niezbędny, to jest do dnia 30 września 2018 r.

Po rozpoznaniu odwołania wywiedzonego przez prokurator E. T., Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 29 stycznia 2019 r., sygn. akt II DO 2/18 uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania.

Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym w W. postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2019 r., sygn. akt PK I SD (...) nie uwzględnił wniosku o przedłużenie zawieszenia w czynnościach służbowych E. T., prokuratora Prokuratury Rejonowej w C..

Od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 2 kwietnia 2019 r. odwołanie wywiódł Pierwszy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego, zaskarżając je na niekorzyść E. T., prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

„– błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, polegający na niezasadnym uznaniu, że wskazanie charakteru przewinienia służbowego, co do którego toczy się postępowanie dyscyplinarne, jako podstawy wniosku o przedłużenie zawieszenia prokuratora w czynnościach bez powołania innych argumentów, które uzasadniałyby zastosowania tej instytucji, nie daje podstaw do przedłużenia zawieszenia prokuratora E. T. w czynnościach, co miało wpływ na treść orzeczenia”.

Stawiając powyższe zarzuty Pierwszy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego wniósł o zmianę postanowienia i przedłużenie zawieszenia w czynnościach służbowych E. T., prokuratora Prokuratury Rejonowej w C., na dalszy niezbędny okres to jest do dnia 30 września 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie wywiedzone przez Pierwszego Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego nie zasługiwało na uwzględnienie, co

doprowadziło do konieczności utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym w W..

Na wstępie rozważań przypomnieć należy, że zgodnie z brzmieniem art. 150 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze, prokurator może być zawieszony w czynnościach na okres do 6 miesięcy, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków. Zawieszenie w czynnościach nie zwalnia prokuratora od obowiązku pozostawania w dyspozycji przełożonego i wykonywania obowiązków ściśle określonych w zarządzeniu o zawieszeniu w czynnościach, które nie mogą jednak obejmować wykonywania czynności zastrzeżonych przez ustawę dla prokuratora.

W myśl art. 150 § 3 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze, zawieszenie prokuratora w czynnościach, w uzasadnionych przypadkach, może być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny na dalszy, niezbędny okres. Z przywołanego przepisu wynika, że do przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych przez sąd dyscyplinarny konieczne jest spełnienie dwóch przesłanek. Pierwszą przesłanką jest złożenie wniosku o przedłużenie zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych przez uprawniony podmiot tj. rzecznika dyscyplinarnego. Z kolei drugą przesłanką przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych jest zaistnienie i wykazanie we wniosku wystąpienia uzasadnionego przypadku, który powodowałby konieczność dalszego przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych.

Dekodując użyte przez ustawodawcę określenie „w uzasadnionych przypadkach”, należy stwierdzić, że użycie go co prawda nie świadczy, w przeciwieństwie do uregulowań przewidzianych chociażby w art. 263 § 2 k.p.k., że przedłużenie zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych powinno mieć miejsce jedynie w wyjątkowych sytuacjach, jednakże konieczne jest łączne spełnienie przesłanek wskazanych w art. 150 § 3 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze.

Z brzmienia art. 150 § 1 i art. 150 § 3 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze wynika, że charakter przewinienia dyscyplinarnego ma decydujący wpływ dla zastosowaniu instytucji zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych, z kolei przy przedłużeniu zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych konieczne jest zaistnienie uzasadnionego przypadku. W ocenie Sądu Najwyższego, powoływanie się jedynie na charakter przewinienia dyscyplinarnego nie spełnia przesłanki uzasadnionego przypadku.

Przesłankę tę należy bowiem interpretować nie tylko przez pryzmat charakteru przewinienia służbowego, ale w szczególności poprzez wykazanie związku pomiędzy zarzucanym prokuratorowi czynem a sprawowanym przez niego urzędem. Co więcej, należy wykazać wpływ zarzucanego prokuratorowi czynu na wykonywane przez niego obowiązki służbowe.

Jak słusznie wskazuje się w doktrynie „zawieszenie w czynnościach spełnia dwojakie funkcje. Po pierwsze, chroni autorytet prokuratury, a także dalej jeszcze idący interes publiczny przed szkodami, jakie mogłoby spowodować pełnienie funkcji prokuratorskich przez obwinionego, stojącego przecież pod dyskwalifikującym go zarzutem. Po wtóre, odgrywa doniosłą rolę wychowawczą, będąc moralnym przeżyciem zarówno dla obwinionego, jak i dla jego współpracowników” (A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, Prawo o prokuraturze. Komentarz, WK 2017).

Niewątpliwie analizując możliwość zastosowania instytucji przedłużenia zawieszenia w czynnościach służbowych należy podkreślić także, że prokurator powinien sprawować swój urząd z godnością, przyczyniając się do budowania zaufania społeczeństwa do prokuratury a także dbając o jej autorytet. Standard postępowania prokuratora zarówno w czasie służby, jak i poza nią powinien być wzorem postępowania dla społeczeństwa.

Przenosząc powyższe teoretyczne rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy w pierwszej kolejności wskazać, że Sąd Najwyższy podziela stanowisko Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym w W., zgodnie z którym sam fakt prowadzenia postępowania wyjaśniającego bądź

postępowania dyscyplinarnego nie może powodować automatycznie zawieszenia bądź przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych. W niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki uzasadniające zastosowanie instytucji przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych. Wniosek został złożony przez podmiot do tego uprawniony, tj. przez rzecznika dyscyplinarnego. Jednakże powoływanie się przez rzecznika dyscyplinarnego na charakter przewinienia służbowego, bez wykazania okoliczności wskazujących na istnienie zagrożeń dla wykonywanych przez prokurator E. T. obowiązków i czynności służbowych czy konkretnych zagrożeń dla wykonywanych przez nią obowiązków i czynności służbowych, nie spełnia przesłanki uzasadnionego przypadku w myśl art. 150 § 3 ustawy Prawo o prokuraturze.

Mając na uwadze powyżej podniesione okoliczności, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.